

Αλλοδαπά ιδρύματα και εμπιστεύματα (trusts):

Προκλήσεις από την ένταξη
ξένων θεσμών στο ελληνικό
φορολογικό δίκαιο

Φεβρουάριος 2018

Σύνοψη παρουσίασης

Σύντομη παρουσίαση του θεσμού του ιδρύματος

Σύντομη παρουσίαση του θεσμού του trust

Βασικές πτυχές της φορολογικής μεταχείρισης των εν λόγω θεσμών υπό το πρίσμα της ΠΟΛ 1114/2017

Χρήση των θεσμών

Αρνητική

- Διατήρηση ανωνυμίας – έλλειψη διαφάνειας
- Φοροαποφυγή
- Καταδολίευση δανειστών
- Καταστρατήγηση διατάξεων νόμων

Θετική

- Εξυπηρέτηση κοινωφελών σκοπών
- Βέλτιστη διαχείριση και κατανομή οικογενειακής περιουσίας
- Εξασφάλιση συνέχειας και βέλτιστης διαχείρισης επιχειρήσεων

Αλλοδαπά ιδρύματα

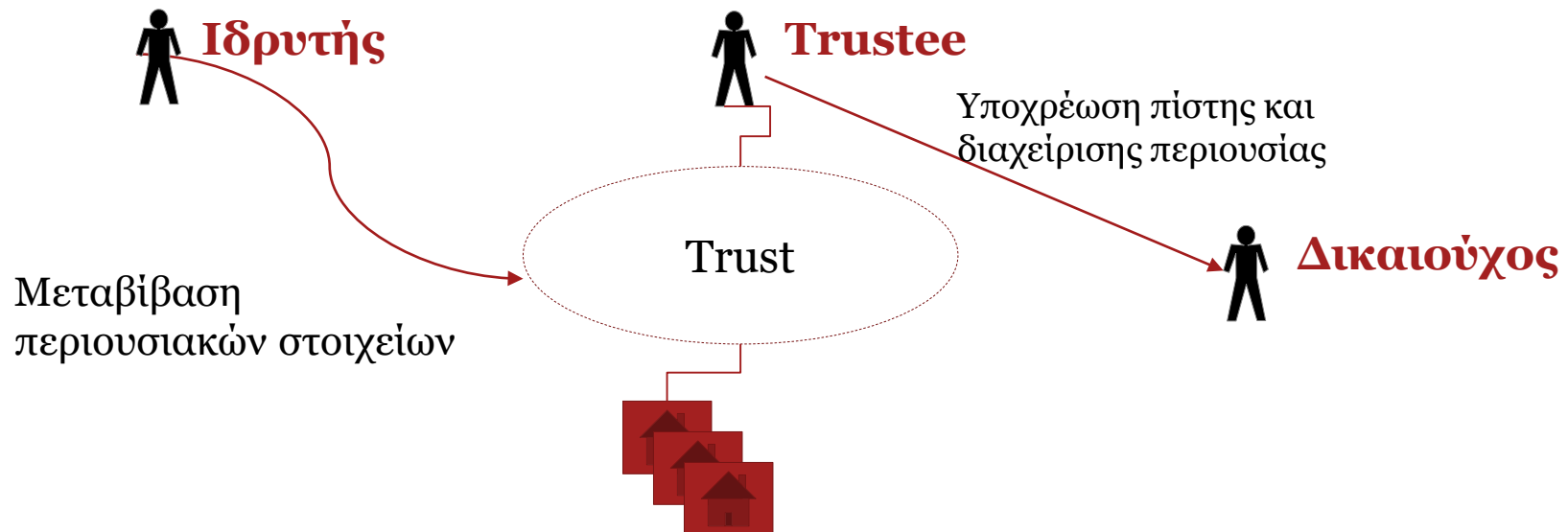

- Ομάδα περιουσίας που συνήθως έχει ξεχωριστή νομική προσωπικότητα – δεν υπάρχει μέτοχος ή ιδιοκτήτης
- Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο
- Διάθεση περιουσιακών στοιχείων προβλέπεται βάσει διατάξεων του Καταστατικού - Κανονισμών, συνήθως με βάση τις επιθυμίες του ιδρυτή (Letter of Wishes)
- Στο ελληνικό δίκαιο ιδρύματα μπορούν να συσταθούν μόνο βάσει διατάγματος (άρθρο 108 ΑΚ). Συνήθεις δικαιοδοσίες είναι π.χ. Λιχτενστάιν – Ολλανδία

Αλλοδαπά εμπιστεύματα (trusts)

Trustee: τυπικά κύριος (legal owner) των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία διαχειρίζεται για λογαριασμό των **δικαιούχων** (beneficial owners)

Settlor (ιδρυτής): ο κάτοχος περιουσίας που μεταβιβάζεται στο trust και που ορίζει τους όρους αυτού

Trust: Προβληματική στη χρήση ενός θεσμού ξένου στο ελληνικό δικαιοσύστημα

- Δεν υπάρχει στο ελληνικό δίκαιο συνολική αντιμετώπιση του θεσμού του trust
- Λειψή η αναλογική εφαρμογή θεσμών του ελληνικού αστικού δικαίου
- Προβλήματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου – δεν αφορούν όμως το φορολογικό δίκαιο
- Αναφορά στην έννοια της «νομικής οντότητας» στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Πιθανές αναλογίες

Αντιπροσώπευση

Εντολή

Καταπίστευμα

Επικαρπία

Παρένθετο πρόσωπο

Βασικές φορολογικές αρχές κατά τη μεταβίβαση περιουσίας σε *trust*

Όταν ο ιδρυτής είναι και δικαιούχος

1

Δεν συντρέχει φορολογικό γεγονός

Όταν τρίτος είναι δικαιούχος και η μεταβίβαση γίνεται βάσει διαθήκης

2

Εφαρμογή κατά περίπτωση διατάξεων περί φόρου κληρονομίας βάσει συγγένειας ιδρυτή - δικαιούχου

Όταν τρίτος είναι δικαιούχος και η μεταβίβαση γίνεται εν ζωή

3

Εφαρμογή κατά περίπτωση διατάξεων περί φόρου δωρεάς βάσει συγγένειας μεταβιβάζοντος - δικαιούχου

Όταν προβλέπεται ότι η περιουσία θα περιέλθει στο δικαιούχο με το θάνατο του ιδρυτή

4

Εφαρμογή κατά περίπτωση διατάξεων περί φόρου δωρεάς αιτία θανάτου

Βασικές φορολογικές αρχές κατά τη λειτουργία του *trust*

Το trust αποτελεί υποκείμενο φόρου ως «νομική οντότητα» βάσει του ΚΦΕ

Ο trustee δεν είναι υποκείμενο φόρου για τα εισοδήματα του trust

Διανομές ποσών από το trust στους δικαιούχους (εφόσον ήταν οι αρχικοί ιδρυτές)

Διανομές ποσών από το trust στους δικαιούχους (αν είναι άλλα πρόσωπα από τους ιδρυτές)

1

Φορολογείται όπως και αλλοδαπά νομικά πρόσωπα

2

Φορολογείται όμως για τυχόν αμοιβή που λαμβάνει

3

Η διανομή κερδών φορολογείται ως μέρισμα ενώ η επιστροφή κεφαλαίου δεν θεωρείται εισόδημα

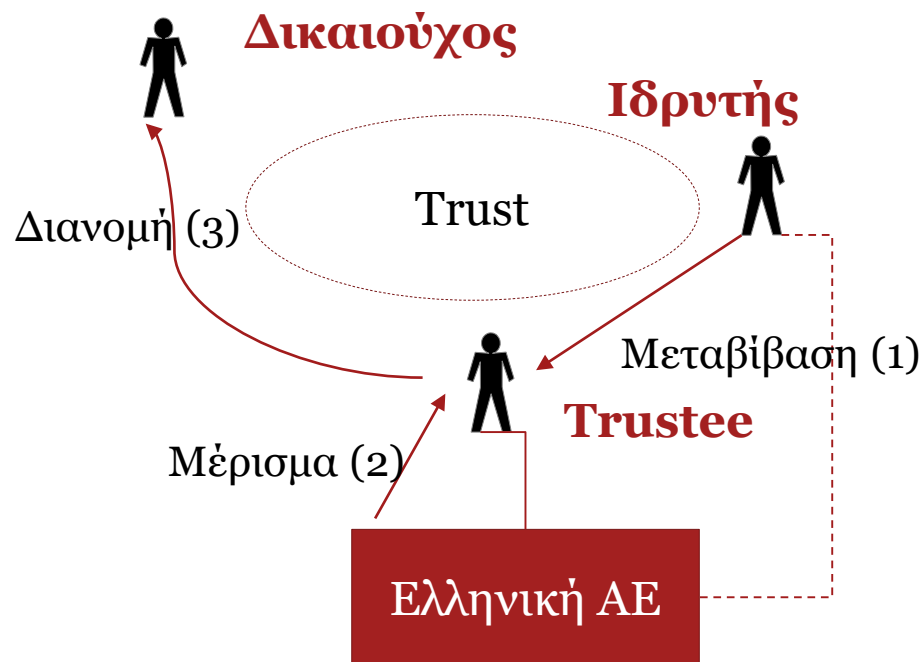
4

Εφαρμογή διατάξεων περί φόρου δωρεάς ή κληρονομίας, εκτός αν έχουν ήδη φορολογηθεί ως κληρονόμοι

Ειδικότερες περιπτώσεις

- Σε κάθε περίπτωση ισχύουν και για τα trusts οι κανόνες περί Ελεγχόμενων Αλλοδαπών Εταιρειών
- Η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων σε trust δεν αποτελεί τεκμήριο
- Με βάση το άρθρο 17 παρ. 4 του Κώδικα Φορολογίας Δωρεών και Κληρονομιών μπορεί να αναστέλλεται η καταβολή φόρου κληρονομίας μέχρι την πραγματική καταβολή στον δικαιούχο – κληρονόμο από το trust. Ισχύς για αλλοδαπά περιουσιακά στοιχεία
- Αρκετά διαφορετικός χειρισμός για περιπτώσεις που καταλαμβάνονται από τον Ν. 2238/1994 (πριν το 2014)
- Κατά τη λύση ενός trust ο ιδρυτής φορολογείται για τυχόν υπερβάλλον ποσό από αυτό που αρχικά μεταβιβάσθηκε με φόρο μερίσματος
- Ειδικός Φόρος Ακινήτων (15%): Πρόβλημα με τη δήλωση του τελικού δικαιούχου – φυσικού προσώπου

Ιδιοκτήτης Ελληνικής ΑΕ μεταβιβάζει τις μετοχές της σε αλλοδαπό Trustee συστήνοντας trust με δικαιούχο τον γιο του όταν ο πρώτος αποβιώσει

- (1) Δεν επιβάλλεται φόρος δωρεάς κατά τη μεταβίβαση – (φόρος υπεραξίας;)
- (1^α) Επιβάλλεται στον δικαιούχο φόρος κληρονομίας κατά το θάνατο του ιδρυτή (έως 10%)
- (2) Κατά τη διανομή μερίσματος από την ΑΕ διενεργείται παρακράτηση 15% - δεν φορολογείται όμως ο Trustee.
- (2^α) Εφαρμογή άρθρου 66 (ΕΑΕ) αν το trust βρίσκεται σε μη συνεργάσιμο κράτος κλπ
- (3) Φόρος μερίσματος 15% στον δικαιούχο

Εφαρμογή σε ιδρύματα

- Η ΠΟΛ 1114/2017 είναι λιγότερο σαφής και περιγραφική για τα ιδρύματα
- Εξέταση κάθε φορά των επιμέρους διατάξεων ιδρυτικής πράξης και κανονισμού, και όλες οι παράμετροι και τα πραγματικά περιστατικά
- Αντίστοιχες προβλέψεις με τα trusts, π.χ.:
 - Διανομή από το ίδρυμα ποσών σε τρίτους δικαιούχους καταλαμβάνεται από φόρο δωρεάς με βάση τη σχέση τους με τον ιδρυτή
 - Αντίστοιχη εφαρμογή φόρου κληρονομικών σε περίπτωση θανάτου του ιδρυτή
 - Ο ιδρυτής δε φορολογείται όταν επιστρέφονται σε αυτόν περιουσιακά στοιχεία που μεταβίβασε στο ίδρυμα
- Επιφύλαξη για ακίνητη περιουσία
- Ιδρύματα αντιμετωπίζονται ως νομικά πρόσωπα για σκοπούς φορολογίας εισοδήματος

Ευχαριστώ πολύ

This publication has been prepared for general guidance on matters of interest only, and does not constitute professional advice. You should not act upon the information contained in this publication without obtaining specific professional advice. No representation or warranty (express or implied) is given as to the accuracy or completeness of the information contained in this publication, and, to the extent permitted by law, [insert legal name of the PwC firm], its members, employees and agents do not accept or assume any liability, responsibility or duty of care for any consequences of you or anyone else acting, or refraining to act, in reliance on the information contained in this publication or for any decision based on it.

© 2018 PwC Business Solutions SA. All rights reserved. In this document, “PwC” refers to PwC Business Solutions SA which is a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate legal entity.